N. 265 1838

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Woensdag 7 November.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 4den November.

Men spreekt van eenige pogingen die de heer *Molé* bij de onderende opening van de wetgevende kamers bij de heeren *Thiers*, *Guizot* en *Duchatel* zoude gedaan hebben, om dezelve met de tegenwoordige lieden van het bestuur te bevredigen en tot hen over te halen; pogingen die door eenige eigenhandige brieven van den koning zouden zijn ondersteund geworden, waardoor men hoopte dat dezelve met geheel vruchteloos zouden zijn; zoodat de gezegde lieden, indien al tot geene regtstreeksche verdedigers van het bestuur, zich toch voor geene openbare vijanden van hetzelve zouden verklaren. Men hoopte dat de heer *Guizot* zich onzijdig zoude houden, en dit was al wat men van hem verlangde.

Voorts verhaalt men, dat het voornemen is om voor de ambassade van Berlijn, den jongen markies van Dalmatie te benoemen, ten einde daardoor de verwijdering te doen vergeten die tusschen zijn vader, den maarschalk *Soult*, en het bestuur, tijdens deszelfs terugkomst uit Engeland, ontstaan is. In de diplomatie wil men, dat er voorts nog meerdere verplaatsingen op handen zijn. De heer *Bresson* zou naar Weenen gaan in de plaats van den markies *de St. Aulaire*, die de Londensche ambassade zou bekomen. Den generaal *Sebastiani* zou men zien over te halen om zijn ontslag te vragen, zonder dat hem daarom den zoo lang beloofden maarschalksstaf gegeven werd.

— Onder de legitimisten der hoofdstad worden heden een aantal bijzondere vereenigingen ter viering van den St Charles-dag gehouden; het voornemen was, om overmorgen, den verjaardag van *Karel X*, een groote lijkmis in eenige kerken te houden, maar men zegt dat het bestuur zulks verboden heeft. Geene gelegenheid laat de aanhangers van het vorig stamhuis voorbijgaan, om in gedachtenis te houden al hetgeen denken doet aan bijzonderheden hetzelve betreffende.

— Te Madrid heeft men den 27sten zeer noodlottige tijdingen uit Valencia ontvangen; zijnde aldaar op den 23 en 24sten het volk in beweging geraakt, ten gevolge waarvan de kapitein-generaal der provincie, *Méndez Vigo*, die minister van oorlog was tijdens de gebeurtenissen van la Granja in Augustus 1836, het leven verloor en een aantal karlistische gevangenen aan de volkswoede werd opgeofferd. De bijzonderheden dezer gebeurtenis komen in 't kort hierop neer. De bevolking, onderrigt geworden van den moord door *Cabrera* aan de constitutionele gevangenen van de afdeeling van *Pardinas* te Manlla gepleegd, kwam in gisting en doorliep de straten onder de verschrikkelijkste verwenschingen en doodsbedreiging der ongelukkige karlistische gevangenen, die in de stadsgevangenissen opgesloten waren. De gouverneur zocht het volk te doen bedaren en het bloedbad voor te komen; hij reed de straten door, trachtende de menigte te overreden, om uiteen te gaan, met belofte dat naar de wetten goed regt zou gedaan worden. Eenige grijsaards verstroolden zich ook met der daad, maar de gouverneur bij een hoop lieden gekomen zijnde, die in den bekenden, langen witten opperkleed, *manteus* geheeten, gehuld waren, werd eensklaps door een aantal geweerschoten van achter getroffen en viel dood neder, midden op de straat. Onmiddellijk werd het opperbevel in de stad aan den kolonel *G. Valdes* opgedragen, die, in weerwil zijner tegenkanting, door het ontstuimig volk gedwongen werd hetzelve aan te nemen. Niet langer was de volkswil nu meer te weerhouden; een soort van onderzoek werd terstond ingesteld, waarvan het gevolg was dat dertien karlistische gevangenen onmiddellijk gefusilleerd werden. De wraaklust van het volk was daardoor voor het oogenblik bevredigd; maar des anderen daags deed de nationale garde aan den nieuwen kommandant den eisch, dat de politieke chef der provincie vervijderd wierd, dat er eene nieuwe junta werd gevormd, krachtiger maatregelen werden genomen en door het gouvernement een anderen weg wierd ingeslagen. *Valdes* weigerde aan die eischen te voldoen, waarop het opperbevel aan den brigadier *M. Lopez*, een man van zeer revolutionnaire gevoelens, werd opgedragen. Door dezen is een later rapport aan het bestuur te Madrid ingezonden, waarin hij zegt, dat hij zich genoodzaakt gezien heeft, ter voorkoming van nog grootere ongelukken, nog een twintigtal andere karlistische gevangenen te laten ter dood brengen. De rust heerschte nu voor het oogenblik in de stad.

De tijdingen hebben te Madrid niet weinig ongerustheid verwekt; vooral vreest men dat het voorbeeld aan Valencia te Saragossa navolging zal vinden, alwaar meer dan 500 karlistische gevangenen opgesloten zijn.

Mendez Vigo laat eene weduwe na, zijnde de dochter van den generaal *Oràa*, en een nog jeugdig kind.

— De koningin-regentes heeft een dekreet genomen, hetwelk den 27sten in de officiele Madridsche courant opgenomen is en waaruit men zou moeten opmaken, dat er vrees voor eenig karlistisch komplot bestond. Bij hetzelve wordt gezegd, dat, aangezien de vijanden der constitutionele regering, onder bescherming der wetten, steeds zamenzweringen smeden, en gedrongen, ter mislukking hunner snoode plannen, om tot buitengewone maatregelen de toevlugt te nemen, de vrouwen en minderjarige kinderen van personen, die in don *Carlos* gelederen dienen, Madrid binnen acht dagen moeten verlaten en zich tot op den afstand van acht uren verwijderen; alle korrespondentie met de personen bij don *Carlos* in dienst wordt met doodstraf bedreigd; alle verdere gemeenschap of hulpzending aan die personen zal een vonnis van den krijgsraad naar zich slepen.

— De gewone Madridsche correspondentie tot den 28sten vermeldt dat men dagelijks gedeputeerden uit de onderscheidene provincien verwachtte. De post van Saragossa was achter gebleven, en dit vermeerderde de ongerustheid over hetgeen in die stad kon voorgevallen zijn.

Omtrent den moord van *Cabrera* aan 90 onderofficieren van de afdeeling van *Pardinas* gepleegd, wilde men te Madrid weten, dat zij alle hoer verkozen hadden te sterven, dan bij de karlisten te dienst treden.

— *Noguerás*, die *Narvaez* in la Mancha vervangen had, was wegens zwakheid in het beheer, uit zijne betrekking ontslagen.

— Men sprak te Madrid weder over te Londen geopende onderhandelingen voor eene leening, onder waarborg van het engelsch gouvernement, dat daarvoor den invoer van alle engelsche producten en koopwaren tegen een nader vast te stellen tarief verlangde; voorts dat er bureaux in Spaansche havens wierden gevestigd voor de ontvangst der regten, tot uitkeering der gedane voorschotten.

— Heden uit hoofde van den zondag geene fondsnoteering.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 2den November.

De prüssische Staatscourant behelst thans een berigt van het jongste voorval te Keulen. Over het algemeen stemt hetzelve overeen met het berigt van de Keulsche Courant, doch zegt, in tegenspraak met laatstgenoemd blad, dat de van alle zijden toegesnelde militairen, nadat door steenworpen een officier, een gendarm en een soldaat wonden hadden bekomen, van de bajonet hebben gebruik gemaakt, waardoor verscheidene personen zijn gekwetst geworden.

Uit Berlijn schrijft men dat de tegenwoordigheid van *Raschid-pa* aldaar de aandacht bijzonder trok. De gezant zou den koning het verlangen van zijnen meester hebben te kennen gegeven, om het getal der prüssische artilleristen, welke zich in zijn leger bevinden, nog vermeerderd te zien, en hoevendien gewigtige mededeelingen omtrent den levantschen handel gedaan hebben.

— Uit Posen schrijft men, dat de aartsbisschop, door den minister van justitie, den heer *Mühler*, op nieuw ten strengste is aangemaand, de competentie van het oppergeregtshof der provincie in zijne zaak te erkennen, en dat hem tot dat einde een termijn van slechts weinige dagen zou zijn voorgeschreven.

— H. M. de koning van Hanover heeft den koninklijken Nederlandschen luitenant-generaal, graaf *van Perponcher*, gevolmagtigd minister en gezant aan het prüssische hof, het grootkruis van de Guelphen-orde geschonken.

— Volgens berigten uit Zwitserland, heeft de Badensche regering eene nieuwe nota, de geschillen wegens de kloosters betreffende, aan de kantonsbesturen van Zurich, Aargau en Thurgau doen toekomen.

— De president van het oppergeregtshof van Bazel-landschap, de heer *Frey*, is den 29sten laatstleden, van Aesch komende, waar hij aan de verkiezing van een magistraatspersoon had deel genomen, op den weg tusschen Reinach en Dornach, verraderlijk aangevallen en doodelijk gewond.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den November.

Door Z. M. is bepaald, dat het uit de Oost-Indie teruggekeerde fregat *Diana*, thans liggende in het Nieuwe Diep, met den 15den der thans loopende maand, zal worden buiten dienst gesteld en opgelegd, en dat de kapitein ter zee *Koopman*, dit fregat kommanderende, alsmede de verdere daarop dienende officieren, enz., met dien datum op non-actieviteit zullen worden gebragt; zullende over de equipage, voor zooverre derzelver tijd van dienst niet is geëindigd of binnen kort zal komen te eindigen, zoodanig worden beschikt, als in het belang van Zr. Mjs. dienst doelmatig zal worden geacht.

— In de residentie is aangekomen, en aan het hotel *de Bellevue* afgestapt, de luitenant-generaal *de Perponcher*, Nederl. buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister aan het Pruissische hof.

— Bij koninklijk besluit is aan *Cornelis de Rooy*, gewezen eerste luitenant en administrateur van kleeding en wapening bij het korps Mariniers, thans wonende te Hoorn, ontheffing van de infamie verleend, welke op hem kleeft, uit krachte van de tegen hem uitgesprokene sententie voor het hoog militair geregtshof, onder dagteekening van 9 Maart 1827, waarbij hij, ter zake van ontrouw en falsiteit in de militaire administratie, was veroordeeld tot de straf van het zwaaijen van het zwaard over het hoofd en een confinement van tien jaren, benevens eene detentie van drie maanden, in plaats van de oplegging eener geldboete.

— Ten aanzien van den schout-bij-nacht *Lucas*, die den kapitein ter zee *Koopman* in het bevel door Z. M. zeemagt in Oost-Indie is opgevolgd, verneemt men nader, dat deze vlootvoogd in last moet hebben, de Nederlandsche marine aldaar op nieuw te organiseren en de zoogenoemde koloniale geheel op te heffen.

— Men schrijft uit Hellevoetsluis, dat eerstdaags van daar zal uitzeilen, het koopvaardijschip van de heeren *Hoboken en Zonen*, te Rotterdam, genaamd *Prinses Marianne*, kapitein *J. A. Schott*, aanvankelijk bestemd naar de kust van Guinea, ten einde aldaar in te scheepen en verder naar Oost-Indie over te brengen, het nog overige gedeelte der troepen, welke aan de expeditie van wijlen den generaal-majoor *Verveer* hebben deel genomen.

— Uit de provincie Zeeland verneemt men, dat er in de steden Middelburg, Zierikzee en Veere, katoen-fabrijken zullen worden opgerigt, welke voor rekening van de handel-maatschappij werkzaam zullen zijn. Deze hoogst nuttige inrigtingen beloven aan vele nijvere behoeftigen, die door de mindere bedrijvigheid, welke zich onder de arbeidende klasse in die provincie doet gevoelen, in nijpende omstandigheden bevinden, eene arbeidzame oefening, welke zij ter bestrijding hunner behoeften benoodigd hebben.

Ook verneemt men, dat er vier kanonneerbooten van de Schelde zullen worden opgelegd, terwijl men meent, dat de overige op de Schelde gestationeerde Rijks vaartuigen gedeeltelijk te Veere zullen overwinteren.

De *Commerce belge* houdt heden het volgende: » Men verhaalt ons op het oogenblik, dat op het paleis van justitie sprake ging, dat het eindprotocol der conferentie heden alhier ontvangen was; de 24 artikelen behouden hunne kracht wat het grondgebied en de schuld voor het vervolg aangaat; van de achterstallige schuld wordt kwijtschelding of afslag gegeven. Frankrijk, Engeland en Pruissen worden belast met de taak om de strikte uitvoering dier bepalingen te verzekeren, wanneer zulks niet vrijwillig geschiedt. Wij waarborgen deze tijdingen slechts voor zoover de bron betreft waaruit zij voortkomen.

— Gedurende de maand October heeft het getal reizigers op de belgische spoorwegen bedragen 200,391; en de opbrengst 305,926 fr. In September was het getal reizigers 277,257 en de opbrengst 404,386 fr.

— In een der Antwerpsche bladen van den 4den November, leest men:

» Met de maand April aanstaande zal eene Engelsche maatschappij, de verlenging van den Belgischen ijzeren spoorweg tot aan Ostende zich ten nutte willende maken, eene dagelijksche stoomvaart tusschen die stad en Ramsgate vestigen. De reizigers zullen op de daarvoor in dienst te brengen stoombooten slechts 6 schellingen [ƒ 3,60 Nederl.] voor vracht behoeven te betalen. Ramsgate is de Britsche zeehaven, die voor de gemeenschap met België het best gelegen is. De Engelsche en Belgische posterijen zouden in het belang des handels, zich deze nieuwe dienst ten nutte kunnen maken, om door middel daarvan de brievenmalen te vervoeren."

— Ter Antwerpsche beurs waren gisteren (5 *November*) genoteerd: Belg. 102¾; O. Met. 107; Sp. Ardoin 18 a 17½; Dekered. 5 drie achtste; Rom. L. 101½; Certif. te Antw. 101; Wissel op Amst. en Rott. ½ pCt. verl. pap. en kont.

De jongste berigten uit Londen melden, dat de britsche gezant in Mexiko, de heer *Pakenham*, die zich in Engeland bevond; den 29sten october te Devonport naar zijn post is afgezeild. Vrij algemeen geloofde men te Londen, dat deze gezant pogingen moest aanwenden om eene bevrediging tusschen Mexiko en Frankrijk te bewerken, in welk gevoelen men bevestigd is geworden door het antwoord, dat lord *Palmerston* dezer dagen aan de britsche handelaars op Zuid-Amerika heeft gegeven, verzekerende hij, dat de regering al het mogelijke tot de bevrediging der beide partijen zou doen, en dat de britsche minister in Mexiko, de heer *Pakenham*, van bepaalde voorschriften te dezen einde voorzien was. Tevens had het britsche bestuur aan den vlootvoogd *Paget* bevel gezonden, om met eenige oorlogschepen van de St. Laurens-rivier naar de kust van Mexiko te zeilen, ten einde aldaar aan de britsche belangen al de bescherming te verleenen, die door de omstandigheden gevorderd wierd.

— De heer *Samuel Wilson* is tot lord-maire van Londen voor het vo gend jaar verkozen.

— Onder de plannen, met welke *O'Connell* zich bezig houdt, en waarvoor hij deelnemers tracht te winnen, behoort de oprigting van provinciale collegien in Ierland, die strekken moeten tot wegneming der nadeelen welke, naar zijne wijze van zien, door de universiteit van Dublin worden te weeg gebragt.

Uit Dublin wordt geschreven, dat aldaar veel drukte met de uitrusting van troepen heerscht, welke men meent, dat naar Canada bestemd zijn.

— Sir *John Colborne* zal, volgens de jongste berigten uit Kingston, de zaken in Neder-Canada blijven besturen, en zijn hoofdkwartier te Montreal vestigen, waar zes regimenten van linie in garnizoen zullen blijven. De luitenant gouverneur van Opper-Canada, sir *G. Arthur*, heeft eene conferentie met lord *Durham* gehouden, waartoe, naar men zegt, het bekomen berigt aanleiding heeft gegeven, dat de uitgewekenen zich op de grenzen met zeer groote plannen bezig houden, die de meeste opletendheid van de zijde der engelsche autoriteiten noodzakelijk maken.

In het begin der maand october had de gouverneur-generaal *Durham* Kanada nog niet verlaten.

— Ter Londensche beurs van Zaturdag ll. waren genoteerd: 3 pCt. gec. 93¾; Ned. 2½ pCt. 53⅝; Rl. 3 pCt. 100⅞; Spanje 17½; Braz. 78¼.

176ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

26ste Trekking.

N°. 1696 een prijs van ƒ 1000; N°. 16570 een prijs van ƒ 1000; N°. 10394 een prijs van ƒ 5000; N°. 19572 een prijs van ƒ 1000.

26ste Trekking.

N°. 13833 een prijs van ƒ 1000; N°. 2585 een prijs van ƒ 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (5 *November*) werden genoteerd: Ned. W. S. 2½ pCt. 53 elf zestiende, ¾; dito 5 pCt. 101 drie achtste; Kansbill. 24 zeven achtste, vijftien achttiende; Amort. Syndikaat 95 drie achtste, vijf zestiende; dito 3½ pCt. 79 drie achtste; Handelm. 172¾, ⅞, ⅞, 173; O. Indie 5 pCt. 99½; Ardoins 18 een zestiende; Oude Russen 105½; Braz. 79⅛.

HOLLANDSCHE SCHOUWBURG.

De Tooneelisten onder de Directie van L. T. J. ROSENVELDT, oud Lid en Eerste Komiek van den Koninklijken Schouwburg, zullen de eer hebben tot opening van het Tooneel te Vertoonen, op *Woensdag* den 7. *November* 1838: DE HOFNAR VAN DEN PRINS, Blijspel met Zang (*Vaudeville*) in twee bedrijven, naar het Fransch, nooit alhier vertoond.

Tusschen het Voor- en Nastuk zal door Mejufvrouw [illegible] gezongen worden eene Aria uit het [illegible] de Dienstmaagd. Na hetzelve: DE [illegible], Blijspel in twee bedrijven; naar het Engelsch [illegible].

Aanvang ten halfzeven uuren. Vervolgt op Zaturdag den 10. November de zesde Voorstelling. De Plaatsen kunnen besproken worden op den Speeldag, van 's morgens *tien* tot 's namiddags twee uure, mits betalende *tien* Cents Entré voor elke Plaats.

*** J. B. WALLAGH, *DENTISTE*, uit de residentie 's Gravenhage, geeft aan zijne geëerde [illegible] te kennen, dat hij [illegible] zijner Gebouwmeesteren [illegible] de eer aan alle [illegible] Belgische Ingezetenen te maken, dat hij te [illegible] of te ontbreken, en over alle gebreken der T[illegible] gemakpleegt te worden, hij zet ook KUNST-T[illegible]EN in, die van de *natuurlijke* niet zijn te onderscheiden, en die aan 't gebruik gelijk de natuurlijke voldoen, terwijl hij heeft te bekomen zijn alle soorten van [illegible], dienstig tot *onderhoud* en *sieraad* van M[illegible] en T[illegible]. Hij begeeft zich van hier naar [illegible], om zijne geëerde te bezoeken. Hij is gelogeerd op den *Haagdijk*, N°. 146, bij A. WALLAGH.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.